

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет культури і мистецтв**

Кафедра образотворчого мистецтва і дизайну

**ОБРАЗНЕ РІШЕННЯ ПЕЙЗАЖНИХ МОТИВІВ У
ТЕХНІЦІ ОЛІЙНОГО ЖИВОПІСУ**

**Кваліфікаційна робота (проект)
Пояснювальна записка
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»**

Виконав: студент 16-421 групи
Спеціальності 023 Образотворче
мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація
Спеціалізація: художня культура,
комп'ютерний дизайн
Освітньо-професійної (наукової)
програми Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Капустіна Оксана Юріївна

Керівник доцент Курак С.П.
Рецензент голова правління
Херсонського осередку Національної
спілки художників України Ковач О.А.

Херсон – 2021

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Розвиток пейзажу в світовому та українському живописі	5
1.1. Поняття «Пейзаж». Види пейзажів.....	5
1.2. Історичний екскурс становлення пейзажу, як сучасного жанру українського живопису.....	5
1.3. Еволюція формування сучасних уявлень про пейзажний живопис.....	8
РОЗДІЛ 2. Формування художнього образу у пейзажі	11
2.1. Образне рішення пейзажу	11
2.2. Поетапність виконання пейзажу в техніці олійного живопису ...	14
ВИСНОВКИ	17
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	20

ВСТУП

Актуальність теми визначена тим, що з часів виникнення пейзажного жанру він досі значимий у вітчизняному й світовому образотворчому мистецтві. За допомогою різних технік та засобів виразності митець майстерно відображає красу навколишнього світу. Художник під час роботи над пейзажем показує сприйняття природи людиною, своє ставлення та світогляд, переживання. Художній задум відчувається з певним розрахунком на асоціативність та пригадування, що повинні виникати в глядачів. Пейзаж надає людині естетичну насолоду сприйняття і посилює любов до рідної землі, викликає приємні асоціації та спогади. Щоб створити художній образ живописець має володіти засобами та техніками виразності живопису, працювати з добре розвиненою уявою, бути всебічно обізнаним в засобах та закономірностях художньої виразності композиції. Митець повинен професійно використовувати правила зображення глибини простору та перспективи, застосовувати прийоми виділення сюжетно-композиційного центру.

Отже, художній образ – це форма або засіб відтворення об'єктивної дійсності у мистецтві, особливістю якого є вираз абстрактної ідеї в конкретній чуттєвій формі відносно позицій певного естетичного ідеалу. Художній образ відтворюється митцем для максимально повного розкриття головної ідеї твору. Щоб у повній мірі вірно та багатогранно розкрити суть художнього образу необхідно застосувати всі власні професійно-технічні навички та теоретичні знання. У роботі варто надати унікальності живописної манери, широко відобразити творчі задуми автора та намагатися чітко розкрити ідею твору.

На підставі вищезазначеного темою дипломної роботи було обрано «Образне рішення пейзажних мотивів в техніці олійного живопису».

Об'єкт дослідження– живопис пейзажного жанру.

Предмет дослідження– процес відображення художнього образу в пейзажному жанрі.

Метою роботи є проаналізувати процес відображення художнього образу у пейзажі та опрацювати закономірності композиційного рішення у власній творчій роботі .

Відповідно до поставленої мети сформульовано такі завдання:

-опрацювати науково-методичну, мистецтвознавчу, науково-практичну літературу з предмету дослідження ;

-розвиток та формування пейзажного жанру на теренах України ;

-проаналізувати прогрес мистецтва сьогодення ;

-дослідити інтеграцію та структуру створення художнього образу у творі ;

-встановити систематичність процесу виконання пейзажу на полотні за допомогою олійних фарб .

Методи дослідження : метод написання пейзажу з натури, асоціативні методи відображення, лінійно-просторового зображення, метод реалістичного відображення, технічний метод написання пейзажу.

Структура роботи. Пояснювальна записка до кваліфікаційного проекту складається зі вступу, двох розділів, чотирьох підрозділів, висновків та списку використаних джерел

РОЗДІЛ 1.Розвиток пейзажу в світовому та українському живописі.

1.1 Поняття «Пейзаж». Види пейзажів.

Відображення ландшафту місцевості і природи є предметом зображення у жанрі образотворчого мистецтва. Зазначені відображення можливо зобразити на будь-якій поверхні за допомогою різних художніх матеріалів та засобів виразності. Пейзажний жанр охоплює зображення навколишнього світу : земну поверхню, повітряну та водну.

Види пейзажу за напрямком : архітектура, краєвиди місцевості, тощо . Пейзаж може бути сільським, урбаністичним, фантастичним, історичним, ліричним, мариністичним, абстрактним, епічним, героїчним, романтичним. Тема пейзажу – місцевість (від фр. пейзаж - «місцевість», «країна»), природа, навколишнє середовище або природа перетворена людиною. Відповідно пейзаж буває: природний(в тому числі-морський, астральний, космічний), сільський і міський (ведута - документально точне зображення). За часовим принципом розрізняють пейзаж: футурологічний, сучасний, історичний.

1.2 Історичний екскурс становлення пейзажу, як сучасного жанру українського живопису

Не можливо вивчати тему образного рішення пейзажних мотивів у техніці сучасного олійного живопису, розглядаючи її відокремлено від історії розвитку світового живопису і зокрема українського живопису, який є невід'ємною частиною світового культурного надбання.

Тема становлення, формування і досягнення українського живопису є не менш цікава, ніж актуальна. Пейзаж, як жанр

живопису розвивався у контексті мистецтва Європейських країн. Твори художників-пейзажистів України споконвіків віддзеркалювали історичні зміни і процеси.

Хоча український живопис є невід'ємною частиною загальноєвропейського надбання, але яскраві і самобутні українські пейзажисти не копіювали і не наслідували модні європейські течії. Художники створили власне українську стилістику на основі народних традицій.

Настінні розписи, ранні ікони, гравюри, книгодрукування – все це було зародженням пейзажного живопису у середні віки. Майстри-іконописці навіть під час написання ікони застосовували такі елементи: квіти, хвилясті лінії, трави тощо. У XVII-XVIII ст. під час зображення ікон художники вплітають зображення пагорбів, гір, різнотрав'я.

Так поступово у людини формується потреба і необхідність відтворювати середовище, в якому вона живе. Через картини природи живописець починає передавати і фіксувати особисте ставлення до неї.

Але до XIX ст. в українському живописі пейзаж не був самостійним жанром. Переважно він слугував фоном для композицій фігуративних. Ті елементи пейзажу, які зображувались, не відповідали певній місцевості.

Саме ландшафтні мотиви іконостасів стали поштовхом для розвитку пейзажу академічного напрямку.

Творчість Василя Штенберга (1818-1845) – започаткування академічних засад живопису. Він був випускником Петербурзької Академії художеств.

Розвиток пейзажного живопису в Україні пов'язаний з роботами Т.Г.Шевченка (серія «Мальовнича Україна»). Розквіт жанру відбувся в кінці XIX ст. Дивовижну природу України змалювали у своїх полотнах С.Васильківський, П.Левченко. Гарні зразки реалістичного пейзажу відображаються також на полотнах Т.Яблонської, С.Шишко, І. Бокшай та інших.

У другій половині XIX український пейзаж набуває самостійного ідейно-естетичного значення і своєрідного образотворчого ладу. Це зближує його із російською пейзажною школою і пейзажним жанром світового мистецтва. Національною ознакою українського живопису стає його романтичність, емоційність, різноманітність жанрів. В той період побутовий жанр закріпився у вітчизняному живописі. Сцени з життя людей зображають на фоні української природи. Прикладом є твори М.Пішоненка(1862-1912), П.Левченка(1856-1917), К.Трутовського (1826-1893), В.Орловського (1842-1914), (1826-1893), П. Левченка. Саме в цей період починає формуватися українська національна школа пейзажного живопису, що пов'язана і з ідеями передвижників.

Події Козаччини зображали художники українського неоромантизму. Наприклад, твори Сергія Васильківського (1854-1917). Від академізму художники знову поверталися до класичного мистецтва та до сюжетів біблійних.

Кінець XIX ст. – поширюється пленерний живопис, що було спільним з Європейськими школами. Ці тенденції відобразилися у творчості цілої низки митців. Спостерігаються імпресіоністичні прийоми. Людина і природа перебувають в єдності у творчості українських живописців – започатковано жанр картини-пейзажу нерозривній єдності. Художники : Іван Труш (1869-1941), Абрам Маневич (1881-1942), Олекса Новаківський (1872-1935).

Пізніше, у 20-му сторіччі експресіонізм, символізм, поява фонізму стали передвісниками абстрактного мистецтва, що пропагує розпад реального зображення .

Українські художники вдосконалюють техніку живопису, шукають творчі підходи й серйозно змінюють фундаментальне поняття зображальності як основи мистецького твору. Пейзаж як жанр перестає бути інструментом впливу на почуття людини, він стає посередником між пропозицією художника і сприйняттям мистецького твору глядачем. Шукають митці національне підґрунтя в розписах, іконописі та інших видах образотворчого фольклору, несуть у світ новітнього мистецтва, мелодійність вишивок, килимів, писанок і знаходять це.

1.3. Еволюція формування сучасних уявлень про пейзажний живопис.

Сучасні уявлення про пейзаж формувались протягом століть одночасно з розвитком художніх прийомів для його зображення . Митці попередніх століть малювали образи природи як зображення середовища проживання людей, в якості декорацій до ікон, згодом для портретів та відображення сцен жанрових сюжетів . Поступово, з розвитком науково-технічних знань та набуття досвіду в області світлотіні, повітряної перспективи, пропорційних відношень загальної композиції, системи колориту, рельєфності фігур композиції, відображення природи стають рівноправними членами сюжетної композиції, а потім перетворюються на домінуючий предмет зображення. [3 , с.17] .

У Візантії середньовічні художники схематично відображали природу : наприклад кілька дерев означали ліс, гірки – скелясту місцевість, башта – місто. Таку умовність ми можемо споглядати на

українських іконах. Майстри епохи Відродження використовували пейзаж як другорядний фон в портретах і сюжетних композиціях.

Важливіший і самий древній вид пейзажу – зображення первозданної природи, сільської місцевості. Таке початкове поняття французького слова «Paysage» і німецького «Landschaftu» (образ села, образ землі), котрі за три століття міцно вкоренились в нашому лексиконі. Поняття пейзажу з'явилося в епоху неоліта в наскальних розписах, кераміці, різноманітних орнаментах, включаючи умовно-символічні позначення небесного поля, світил, сторін світу. Ландшафт, виражений узагальненими знаками, складає азбуку, яка складається у величавий світ міфологічних уявлень про весь світ.[4,254] Характерно, що більшість древньоєгипетських і китайських ієрогліфів зображають гори і дерева, воду і світила. В мистецтві Єгипту, з розвитком інтересу до сюжетної теми, складається сприймання природи, як середовища дії, зберігаючий казково-міфологічний сенс, але здобуваючи часом більш конкретний характер цікаві природні мотиви, зображені в художніх творах і пам'ятниках Древнього Криту.[4,254]

Живопис давнього Риму побудований на контрастах реального середовища і середовища-ідеала. Житло прикрашають пейзажі і розписи із зображенням садів.

Живопис середніх віків це вже спостереження за світом. В картинах майстрів XV ст. золото самий фантастичний кольоровий відтінок – здобуває подобу цілком реального блиску. У ряді прославлених художників, замість умовного орнаментального тла виникають широкі панорами світоутворення.[4,254] В живописі середньовічного Китаю, де природа – це втілення «Дао» – закону зосередження творчих енергій земного життя .

Наприкінці 15 ст. пейзаж у Європі вже формується як жанр самостійний. Малюнки Леонардо да Вінчі та акварельні роботи Альбрехта Дюрера. 16 ст.: художники Пітер Брейгель (Нідерланди), Альбрехт Альтдорфер у Німеччині. Розквіт пейзажного мистецтва у 17 - 18 ст. Пітер Рубенс, француз Клод Лоррен, Франческо Гварді, італієць Антоніо Каналь започаткували різновиди жанру: пейзажу ліричного, романтичного, героїчного, документального.

Французькі пейзажисти почали писати з натури, тобто на пленері. Дев'ятнадцяте сторіччя у живопису стає епохою пленера та імпресіонізму кінця сторіччя. Пейзаж, як жанр, у двадцятому сторіччі бурхливо розвивається. Художники Е.Мане, К.Моне, К.Піссаро – передали безпосередність природи, її чистоту. Художник Поль Сезанн – здійснив переворот у жанрі. Він живими кольорами наповнював композиції, які викликали відчуття реальності зображуваних мотивів природи. Лише триста років тому в Європі природа уперше стала головним об'єктом в картині. Однак тогочасні художники занадто ідеалізували природу, прикрашали побачене у власних творах.

В XIX ст. митці почали намагатися зобразити природу більш реалістично, такою якою вона є. У живописі митець має свою впізнавану манеру, саме цим і унікальний сучасний живопис: хтось наслідує класичний стиль, деякі імпресіонізм чи модерн, або люблять абстракціонізм. Новий підхід й власне авторське світобачення в зображенні природи.

..

РОЗДІЛ 2. Формування художнього образу у пейзажі

2.1. Образне рішення пейзажу

Образотворче мистецтво, як особливий вид мистецтва серед інших естетичних цінностей, постає перед поціновувачами мистецтв у вигляді творів живопису, графіки, скульптури, архітектури. Воно сприяє пізнанню навколишнього світу через художні образи.

Художній образ — це відображення реальності крізь призму світосприйняття мистця, його естетичних поглядів і ставлення до життя. Тобто, живописець, графік, скульптор творчо переосмислює дійсність і, використовуючи художню мову, способи зображення та засоби виразності того чи іншого виду образотворчого мистецтва, передає свої думки, враження й переживання у художньому творі. [7,144]

Художні образи зримого світу мистці створюють на площині (живопис, графіка, декоративний розпис) та в об'ємі (скульптура, архітектура, декоративне мистецтво)[7,145]

Композиція, форма, колір, простір, художня техніка – основа усіх жанрів мистецтва живопису.

Властива мистецтву форма відображення навколишнього світу, почуттів, думок або фантазії митця виражальними засобами образотворчої мови – це художній образ. Колір – основний засіб виразності у живописі. Згідно творчого задуму художник передає різноманітність кольорів навколишнього світу. Кожен художник сприймає кольори по-своєму і згідно творчому задуму узагальнює їх і трансформує, певним чином переосмислює і розкриває для глядача згідно творчому баченню митця. Кожен колір має своє емоційне забарвлення і емоційні можливості. Знаючи ці можливості і вмівши їх застосовуючи, митець-живописець у різних жанрах може створити образ, що має певний характер. Саме прийоми живопису і гама

кольорів є підґрунтям художньо-образної характеристики твору живопису. Людина, спостерігаючи картину, починає занурюватися у глибину і задум її художнього образу. Реціпієнт самостійно в уяві добудовує форму твору мистецтва і саме цей процес дає насолоду від такого співавторства.

Особливості зору людині і характер освітлення впливають на сприйняття кольору. Певний за настроєм і характером образ живописець створює за допомогою кольору, підсилює світлові ефекти, виділяє композиційний центр і передає глибину простору теж за допомогою кольору. Одним з чисельних прикладів зазначеного є картина А. Куїнджі «Місячна ніч на Дніпрі». Ця картина визнана шедевром.

Для створення образу в живописі важливим є вибір художньої техніки. Художники використовують акрилові, темперні, гуашеві, акварельні фарби для відтворення образів у живописі.

У пейзажі головною частиною образу є простір і середовище. А в портреті і натюрморті навпаки – предмети чи персонажі ставлять у залежність простір. Мотив – предмет зображення у пейзажі. Мотив обирається згідно тематики пейзажу. Глядач, який бачить елементи культури України, її особливості, відчуває настрій і єдність емоцій з митцем.

У сучасному пейзажному живопису важливо передати результати діяльності людини, включаючи в композицію фігури людей та зображуючи взаємозв'язок людини з природою. В процесі такої роботи виконуються лінійні та кольорові ескізи композиції, ескізи в тоні та кольорі в умовах різного плану перспективи. Художнику варто постійно звертатися до природи, знаходячи в ній додаткові характерні штрихи, які збагачують образи природи та порівнювати зі своєю роботою [9, 11].

Правильне зображення мальовничих об'єктів має велике значення під час зображення простору у пейзажі міському. Якщо конкретно прописати форми об'єктів і предметів переднього плану, то буде передана глибина простору. При зображенні дальніх планів необхідно враховувати закони повітряної перспективи, які важливі під час зображення дальніх планів. Головні об'єкти пейзажу зазвичай виділяють за допомогою :

- кольору ,
- розміру,
- оточення.
- місця розташування .

Фактори, що впливають на образне рішення пейзажу: композиційне розміщення, об'єкти зображення, формат роботи, загального колориту твору мистецтва. Будувати композицію починаємо з начерків, виділяємо її головну ідею. Варто показати основне, відобразити ставлення до того, що споглядаєш. Лише знайшовши композиційне і сюжетне рішення в начерках та ескізах, переходимо до малюнка .

Варто правильно визначити масштаб предметів і лінію горизонту. А для правильного відображення перспективи необхідно розгрупувати малюнок на три перспективних плани. Порівнюючи їх між собою, художнику має бути легше визначити масштабність предметів і правильно вирішити тональні, колористичні завдання та знайти характерні особливості зворотнього .

2.2. Поетапність виконання пейзажу в техніці олійного живопису.

Обираючи тему дипломної роботи ми обрали її саме через актуальність, цікавість еволюції розвитку жанру протягом століть, різнобарвність, широкі можливості передачі митцем художнього образу та особливо надихались нашими українськими просторами, краєвидами рідного міста, дивовижними роботами талановитих каховських художників та художників Херсонщини. За допомогою мистецтва можна висловити свою любов до рідної землі, оспівати все, що навіки залишиться найдорожчим і передати свої почуття іншим людям.

Творча робота виконана у вигляді триптиху на полотні, в техніці олійного живопису.

Ми визначили такі етапи практичної роботи: споглядання краєвидів рідного міста з метою визначення місць зі зручним ракурсом для вибору правильного композиційного рішення і передачі художнього образу міського пейзажу; перегляд робіт професійних пейзажистів Каховщини, зокрема художника Федченка Віталія Михайловича з метою визначення власного напрямку роботи; вибір техніки виконання роботи і відповідних матеріалів; вибір мотиву згідно тематики пейзажу; зображення і розробка ескізів олійними фарбами – формат А4, А2; перенесення кольорового ескізу малюнку на формат відповідно обраного розміру; вибір основного тонального рішення; уточнення зображуваних на полотні предметів, деталей та приведення до остаточного композиційного рішення; деталізація і узагальнення роботи. Остаточне приведення роботи до першочергового задуму та належного вигляду; оформлення роботи за допомогою рамки.

На представленій роботі зображений краєвид маленького містечка півдня України. Одна з особливостей зображення данного пейзажу це передача трьох різномасштабних планів .

Володіючи інформацією про те, що кожен колір має своє емоційне забарвлення і емоційні можливості, я намагалась створити образ, що має певний характер. Намагалась реалістично передати глядачу художньо образну характеристику. З одного боку цей пейзаж має передавати красу природи і її легкість та умиротворення, а з іншого – велич і силу у порівнянні з людиною, яка намагає підкорити неосяжну і переважно непідвласну їй велич . Людина, спостерігаючи картину, починає занурюватися у глибину і задум її художнього образу – комусь вона нагадує про рідне місто, комусь про відпочинок, хтось просто милується красою природи і глибиною відображеного у воді неба, хтось зрозуміє велич природи порівняно з людиною, а хтось навпаки із захопленням спостерігатиме за серфінгістами, які намагаються підкорити силу води Каховського моря і силу вітру. Реципієнт самостійно в уяві добудовує форму твору мистецтва і саме цей процес дає насолоду від такого співавторства – і саме цього я прагнула досягти за своїм авторським задумом, підтриманим науковим керівником. Сподіваюсь, що мені вдалося донести зміст художнього образу до кожного глядача. Колорит даної роботи також наповнений виключно тими кольорами і їх відтінками, які переважають в нашій місцевості. Вечірній пейзаж змінив свої образи порівняно з ранковим і денним. Колористичний тон підібраний згідно пори раннього вечора; на фоні неба чітко вимальована предмети, як це і потребує відображення реальної природи у вечірню пору.

Робота оформлена рамкою, обрана не широка рамка відповідного відтінку. Вважаю, що вона підкреслює виразність картини.

Сподіваюсь, що моя робота матиме позитивний естетичний вплив на кожного реципієнта.

ВИСНОВКИ

Актуальність теми набула свого підтвердження і в ході дослідження еволюції розвитку пейзажного жанру, його значимості у вітчизняному й світовому образотворчому мистецтві. Тема становлення, формування і досягнення українського живопису є не менш цікава, ніж тема історія цього процесу у загальноєвропейській культурі – саме ці тези і доведено у першому розділі роботи.

Так, навіть у XVII-XVIII ст. під час зображення ікон художники вплітають зображення пагорбів, гір, різнотрав'я. Саме тоді поступово у людини формується потреба і необхідність відтворювати середовище, в якому вона живе. Через картини природи живописець починає передавати і фіксувати особисте ставлення до неї. За допомогою різних технік та засобів виразності митець майстерно відображає красу навколишнього світу. Етапи розвитку жанру живопису в українській культурі співзвучні з Європейською культурою, але мають не лише спільні, а й відмінні риси, зокрема, національний колорит, унікальність тощо.

Дослідивши творчість сучасних художників України, можна бути впевненим щодо чудових перспектив розвитку українського образотворчого мистецтва. Надзвичайно талановиті українські митці і кожен з них відповідно до власної системи цінностей художньої системи бачення, зображає образи з метою донести художній задум. Варто зауважити, що українська культура прямо чи опосередковано впливає на систему цінностей кожного живописця і тому своєрідний та неповторний український дух передається поціновувачам мистецтва наступним поколінням.

Вже сучасний художник під час роботи над пейзажем показує сприйняття природи людиною, своє ставлення та світогляд, переживання. Художній задум відчувається з певним розрахунком на асоціативність та пригадування, що повинні виникати в глядачів. Пейзаж надає людині естетичну насолоду сприйняття і посилює любов до рідної землі, викликає приємні асоціації та спогади.

Властива мистецтву форма відображення навколишнього світу, почуттів, думок або фантазії митця виражальними засобами образотворчої мови - це художній образ.

Для створення образу в живописі важливим є вибір художньої техніки. Композиція, як побудова художнього твору залежить і обумовлена саме його змістом. Вона надає твору цілісності. Мотив – предмет зображення у пейзажі. Мотив обирається згідно тематики пейзажу. Глядач, який бачить елементи культури України, її особливості, відчуває настрій і єдність емоцій з митцем.

Фактори, що впливають на образне рішення пейзажу: композиційне розміщення, об'єкти зображення, формат роботи, загального колориту твору мистецтва. Обираючи тему дипломної роботи ми обрали її саме через актуальність, цікавість еволюції розвитку жанру протягом століть, різнобарвність, широкі можливості передачі митцем художнього образу та особливо надихались нашими українськими просторами, краєвидами рідного міста, дивовижними роботами талановитих каховських художників та художників Херсонщини. За допомогою мистецтва можна висловити свою любов до рідної землі, оспівати все, що навіки залишиться найдорожчим і передати свої почуття іншим людям.

Творча частина цієї роботи виконана у вигляді триптиху на полотні, в техніці олійного живопису.

Ми визначили етапи практичної роботи, методик, техніку і стиль її виконання; основні прийоми для максимальної передачі художнього образу пейзажу; потім тривало виконання самої роботи; тоді остаточне приведення роботи до першочергового задуму та належного вигляду; оформлення роботи за допомогою рамки .

На представленій роботі зображений краєвид маленького містечка півдня України.

З одного боку цей пейзаж має передавати красу природи і її легкість та умиротворення , а з іншого – велич і силу у порівнянні з людиною, яка намагає підкорити неосяжну і переважно непідвласну їй велич природи. Реципієнт самостійно в уяві добудовує форму твору мистецтва і саме цей процес дає насолоду від такого співавторства і саме цього я прагнула досягти за своїм авторським задумом, підтриманим науковим керівником. Сподіваюсь, що мені вдалося донести зміст художнього образу до кожного глядача. Колорит даної роботи також наповнений виключно тими кольорами і їх відтінками , що переважають в нашій місцевості. Вечірній пейзаж змінив свої образи порівняно з ранковим і денним. Робота оформлена рамкою. Сподіваюсь, що моя робота матиме позитивний естетичний вплив на кожного реципієнта.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вісник Львівської національної академії мистецтв. Ігор Сіксай, аспірант ЛНАМ, Передумови формування традицій пейзажного малярства на Закарпатті другої половини ХІХ ст.: Особливості стильової еволюції живопису .
  2. Денисенко О. Творці українського пейзажу [Текст] / О. Денисенко // Образотворче мистецтво. – 2000. – №3-4 – 97 с.
  3. Криволапов М. О. Про мистецтво та художню критику України 20 ст. / М. О. Криволапов. – Київ: Інститут проблем сучасного мистецтва Академії мистецтв України , 2006. – 556 с.
  4. ISSN 1813 – 6796, ВІСНИК КНУТД №5 (90), 2015, Серія «Технічні науки», СКАКАНДІ Ю.Ю., Київський державний інститут декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені М. Бойчука «Мистецтво пейзажу»
  5. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст. : у 2 кн. Кн. 1 / ред.: В. Д. Сидоренко; Акад. мистец. України , Ін-т пробл. сучас. мистец. – Київ: Інтертехнологія. – 2006. - 544 с.
  6. Що таке пейзаж і види пейзажу. Шкільна енциклопедія <https://gigafox.ru/uk/nachalo-rodov/chto-takoe-peizazh-i-vidy-peizazha-shkolnaya-enciklopediya-stili-peizazhnoi/>
  7. Резніченко М. І.
- РЗ4 Образотворче мистецтво : підручник для 4 кл. загальноосвіт. навч. закл. / М. І. Резніченко, С. К. Трач. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2015. — 144 с. :
8. Нариси з історії образотворчого мистецтва України ХХ ст. : у 2 кн. Кн. 1 / ред.: В. Д. Сидоренко; Акад. мистец. України , Ін-т пробл. сучас. мистец. – Київ: Інтертехнологія. – 2006. - 544 с.

9. Шевнюк О. Українська та зарубіжна культура: Навчальний посібник/ Олена Шевнюк,. - 2-ге вид., випр.. - К.: Знання-Прес, 2003. - 277 с.

10.Шедеври українського живопису: альбом / Авт.-упор. Д. Горбачов. 2-ге вид., – К.: Мистецтво, 2012. – 512 с.

11. Вивчення пейзажного жанру на уроках образотворчого мистецтва Режим доступу :

<https://www.docsity.com/ru/vivchennya-peyzazhnogohttps://www.docsity.com/ru/vivchennya-peyzazhnogo-zhanruna-urokah-obrazotvorchogo-mistectva-u-pochatkoviy-shkoli/1421384/zhanruna-urokah-obrazotvorchogo-mistectva-u-pochatkoviy-shkoli/1421384/>

12.Отрошко Л. Природні та історичні пам'ятки у творчій спадщині Тараса Шевченка / Л. Отрошко // Україна у світовій історії . – 2014. – № 3 (52). – 214с.

12. Лильо-Откович Зоряна Український пейзажний живопис XIX — початку XX сторіччя Балтія-Друк 2016 р. 120 ст/. Режим доступу: <https://knygy.com.ua/index.php?productID=9789668137358>

13. Пейзажний живопис в колекції Харківського історичного музею. Режим доступу: <http://museum.kh.ua/academic/sumtsov-conference/2014/article.html?n=936>.

14. Український живопис на межі XIX- XX століть. Режим доступу: <https://nachasi.com/2018/03/27/ur-art-in-centuries/>

15. Лильо-Откович Зоряна Український пейзажний живопис XIX — початку XX сторіччя Балтія-Друк 2016 р. 120 ст/. Режим доступу: <https://knygy.com.ua/index.php?productID=9789668137358/>